

Hatıralarla Çizilen Bir Aile Portresi

Vatan Cumartesi Eki

Buket Aşçı

Müge İplikçi bir ailenin öyküsünü anlattığı yeni romanı “Kül ve Yel”i unutmama ve hatırlama teması üzerine kurmuş.

İlk öykü kitabı “Perende”yi 1998’de yayımlamıştı Müge İplikçi. Ardından üçü öykü, diğerleri inceleme olmak üzere beş kitaba daha imza attı. Bu kez bir romanla karşımızda: “Kül ve Yel.” Kitap bir ailenin yıllara dağılan öyküsünü anlatıyor. Ancak romanın asıl teması hatırlamak ve unutmak üzerine kurulmuş.

Romanın ana kahramanı olan Fehime bir Alzheimer hastası ve günlerini bakımevinde televizyon seyrederek geçiriyor, bir hatırlayıp bir unutarak. Televizyonda akıp giden görüntülere onun ailesine ilişkin pek çok şeyi hatırlamasına vesile oluyor. Ama bir Alzheimer hastası hatırlarken nasıl mekânları ve zamanı karıştırırsa Fehime de karıştırıyor.. mesela, televizyonda izlediği savaşı, yirmi yıl önce oturdukları semti yakıp yikan yangın sanıyor. Bu öyle bir yangın ki Fehime’nin ailesinin yaşadığı krizleri, kopuşları, sonraları hatırlaması için yetiyor da artıyor bile. Ancak o, bu hatırlamalar esnasında hakikatle bire bir, çıplak bir şekilde yüzleşmiyor. Her şeyi kopuk kopuk hatırlıyor. Oysa Müge İplikçi, romana başlarken kahramanının kendisiyle daha net yüzleşmesini istemiş: “Fakat kahramanım bunu istemedi, korktu ve her şeyi masalsi bir şekilde hatırlamayı tercih etti. Çünkü ölüme giden yolu mutlu yürümek istiyordu. “Fehime’nin ailesinin, her ailenin yaşadığı sorunların yanı sıra yangından tecavüze uzanan pek çok sorunla karşılaştığını dikkate alırsak bu da çok doğal çünkü böyle durumlarda hatırlamak, aynı zamanda acı çekmektir de. Ayrıca bir Alzheimer hastasının her şeyi net hatırlaması da pek mümkün değil. Bu yüzden romanda karakterlerin psikolojisinin derinine inmediğini söylüyor yazar. “Çünkü kurgu bunu gerektiriyordu. Aksi takdirde Fehime daha düzenli, hakiki hatırlayışlar içinde olacaktı.”

Peki neden Alzheimer, neden hatırlamak ve unutmak üzerine bir roman? Müge İplikçi’yi bu temalar üzerine uzun uzun düşündüren “Yıkık Kentli Kadınlar” isimli inceleme kitabına da konu olan depremde kadınlarla yaptığı çalışmalar olmuş. “Unutmama ve hatırlama pratikleri üzerine 17 Ağustos sonrası depremde kadınlarla çalışırken çok düşünmüştüm. Kadınlarla deprem yarattığı etkiler üzerine konuşmuş, onlara bazı kavramlar vermiştim, aile, okul, çocuk, eş gibi... O zaman depremlerle birlikte çok değişmiş olduklarını gördüm. Unuttukları pek çok şeyi hatırlıyor, sorguluyorlardı. Herhangi bir şey üzerine konuşurken birden eşlerini, evliliği ve devleti sorgulamaya başlıyorlardı. Alzheimer da bu yüzden beni çok cezbetti. Çünkü bu hastalıkta da insan çok eskiden olan bir olayı en küçük detayına kadar hatırlarken on dakika öncesini unutabiliyor.”

“Gözle görülmeyen erkek lobciliği var”

Müge İplikçi kendisinden sık sık “feminist yazar” diye bahsedilmesini şöyle değerlendiriyor: “Feminist yazar tanımı bazen sınırlayıcı oluyor. Erkeklerle ait olanı anlatmazmışım sanılıyor. Yaşadığımız dünyanın demokratik olmadığını düşündüğümünden kendime bunu uygun gördüm. Kadın yazarlar komitesini kurduk. Çünkü gözle görülmeyen bir erkek lobciliği var. Tabii erkeksi düşünen kadın yazarlar da... Asıl tehdit oradan geliyor. ‘Kadın yazar mefhumu yoktur, yazarlık mefhumu vardır’ deniyor. Bununla altı çizilen erkek yazarlık. Kadın kimliğini neden öne çıkarıyorsun, deniyor. Kadın olduğuma göre, önce kadının ait olduğu alana girmem gerekmez mi? Yazar olmam için niye erkekleri aynı ölçüde anlatmam gerek?”

24,01,2004